

52 ötlet a biológiai sokféleség védelmében

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

környezet

A kiadvány francia és holland nyelvű kiadását a Belga Királyi Természettudományi Intézet gondozta. A mű eredeti változatát 2009-ben tették közzé „366 ötlet a biológiai sokféleség védelmében” címmel, a biológiai sokféleség nemzetközi éve (2011) keretében.

Utószerkesztés: Charlotte Degueldre

Illusztrációk: Claude Desmedt

Copyright © 2011 Institut royal des Sciences naturelles de Belgique

A szövegek és képek személyes és/vagy pedagógiai (szigorúan nem kereskedelmi) célokra történő felhasználása a forrás és a www.jedonnevieamaplanete.be internetes cím feltüntetésével engedélyezett, sőt kifejezetten ajánlott. A fentitől eltérő felhasználásra a reprodukcióhoz, fordításhoz és adaptációhoz való jog minden ország tekintetében fenntartva.

A kiadványt az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatósága fordította és adaptálta „A sokszínű élővilág mindannyiunk ügye” című kampány keretében (www.mindannyiunkugye.eu).

A dokumentumban kifejtett vélemények nem feltétlenül tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.

Magyar fordítás és átdolgozás © Európai Unió, 2011.

A sokszorosítás – a forrás feltüntetésével – kizárólag akkor engedélyezett, ha nem kereskedelmi célokat szolgál.

52 ötlet a biológiai sokféleség védelmében

EURÓPAI BIZOTTSÁG
KÖRNYEZETVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG

***A Europe Direct szolgáltatás az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire
segít Önnek választ találni.***

**Ingyenesen hívható telefonszám (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Egyes mobiltelefon-szolgáltatók nem engednek hozzáférést a 00 800-as telefonszámokhoz,
vagy kiszámlázzák ezeket a hívásokat.

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>).

Katalógusadatok a kiadvány végén található.

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2011

ISBN 978-92-79-18625-7

doi:10.2779/9695

Printed in Belgium

Az EURÓPAI UNIÓ ÖKOCÍMKÉJÉVEL KITÜNTETETT, ÚJRAHASZNOSÍTOTT PAPIRRA NYOMTATVA

ELŐSZÓ

A biológiai sokféleség – a földi élet változatossága – teszi bolygónkat élhetővé és széppé. Sokan fordulunk a természetes környezet felé, hogy abból örömet vagy ihletet merítsünk, hogy kikapcsolódjunk. Függünk is a természettől, hiszen onnan nyerjük táplálékunkat, nyersanyagainkat, a levegőt és a vizet – mindazon elemeket, amelyek lehetővé teszik a jelenleg ismert életet és mozgásban tartják gazdaságunkat.

Egyedülálló értéke ellenére gyakran nem becsüljük meg eléggé a természetet. Számos természetes rendszerre egyre nagyobb nyomás nehezedik, amely hatására azok kevésbé hatékonyan működnek vagy akár az összeomlás határára is kerülhetnek. A biológiai sokféleség csökkenése sajnos mindennapos jelenség.

Éppen ezért az Európai Unió elkötelezte magát amellett, hogy megállítja a biológiai sokféleség csökkenését. Az elmúlt 25 év során az Európai Unió, összesen több mint 850 000 km² területű hálózatot épített ki határain belül, amely 26 000 védett területet ölel fel. A Natura 2000 a legnagyobb hálózat a világon, amely ilyen védett területekből áll, és egyértelmű jele annak, hogy milyen nagy fontosságot tulajdonítunk a biológiai sokféleségnek. Eltökélt szándékunk, hogy ezt a fontos programot hosszú távra szóló intézkedések útján is megerősítsük.

Többet is tehetünk azonban az ügy érdekében. Mindannyian hozzájárulhatunk a biológiai sokféleség megőrzéséhez, és szükség is van mindenki segítségére. Mindenki képes kis mértékben változtatni napi szokásain anélkül, hogy az jelentős mértékben befolyásolná életstílusát. Az ilyen kis változtatások együttes hatása már segítség lehet.

Reméljük, hogy az ebben a praktikus útmutatóban összegyűjtött tippek segítségével Ön is hozzájárul a kedvező változásokhoz. A helyben termelt, szezonális élelmiszerek fogyasztása, a vízpazarlás csökkentése, az ételhulladékok komposztálása, vagy a környékünkön élő állat- és növényfajok jobb megismerése... ha mindenki akár csak néhányat is megfogad ezek közül az egyszerű tanácsok közül, az jelentősen hozzájárulhat ahhoz, hogy természeti erőforrásainkat megőrizzük a jövő nemzedékek számára.

Janez Potočnik
Európai környezetvédelmi biztos

MI A BIOLÓGIAI SOKFÉLESEG?

A biológiai sokféleség környezetében élünk, és mi is részei vagyunk annak. Három fő eleme van:

- ♦ a Földünkön élő különböző fajok, beleértve az állatokat, növényeket, zöldségeket, gombákat, algákat, baktériumokat, sőt még a vírusokat is
- ♦ az egy adott fajhoz tartozó egyedek közötti, méret-, forma- és színbeli különbségek
- ♦ a különböző ökoszisztémák – például az óceánok, erdők vagy korallzátonyok – és az ott élő fajok, valamint a köztük fennálló kölcsönhatások.

A tudósok kb. 1,9 millió különböző, a Földünkön élő fajt vettek számba, de egészen bizonyos, hogy a valóságban még ennél is sokkal többféle faj létezik. Sok faj mikroszkopikus méretű, vagy a föld vagy éppen a tengerek mélyén él, míg másokat egyszerűen nem fedeztek még fel.

MIÉRT FONTOS A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG?

A 3,8 milliárd évnyi evolúció eredményeképpen előállt biológiai sokféleség alapvető fontosságú az emberi faj túléléséhez. A természettől függünk számos alapvető erőforrás tekintetében, legyen szó élelmiszerekről, építőanyagokról, tüzelőanyagokról, textíliákról vagy éppen a gyógyszerek hatóanyagairól. A természetnek ezen túlmenően számos igen fontos funkciója van a növények beporzásától a levegő, a vizek és a talaj megtisztításán keresztül az árvizekkel szembeni védelemig.

A Földön jelenleg ismert élet lehetetlen lenne ezek nélkül a természet által biztosított anyagok és szolgáltatások nélkül. Sajnos hajlamosak vagyunk megfeledkezni arról, mit is köszönhetünk a természetnek. Iparosodott társadalmainkban a biológiai sokféleséget adottnak és örökkévalónak tekintjük, amiért nekünk semmit nem kell tennünk. Valójában azonban egyre inkább terheljük a környezetet, és számos emberi tevékenység komoly veszélyt jelent sok faj létezésére.

A biológiai sokféleséget fenyegető veszélyek listája igen hosszú: ide tartozik a természetes élőhelyek pusztulása és felaprózódása, a levegő, a víz és a talaj szennyezése, a tengerek túlhalászása, az erdők, a talaj és más erőforrások túlzott kihasználása, a nem őshonos fajok betelepítése, valamint az éghajlatváltozásért felelős üvegházhatású gázok kibocsátásának növekedése.

MIT TEHETÜNK A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG VÉDELME ÉRDEKÉBEN?

Ez a könyvecske 52 javaslatot sorol fel, amelyek segítségével az év minden napján tényleges változásokat érhetünk el, köztük:

- ♦ olyan gyakorlati dolgok, amelyeket minden nap megtehetünk
- ♦ figyelemfelhívás saját közösségünkön belül
- ♦ a kutatások támogatása a természetes élővilág és ökoszisztémák megfigyelésével és dokumentálásával
- ♦ fenntartható technikák alkalmazása a kertjeinkben
- ♦ építési és barkácsprojektek.

A biológiai sokféleséggel kapcsolatos további információkat a http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm weboldalon találhat.

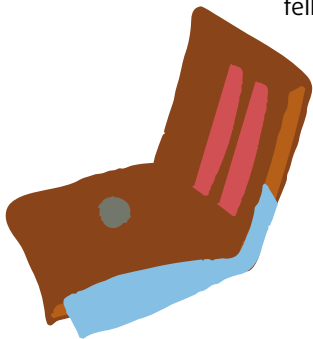
TÁMOGATOM A TERMÉSZETVÉDŐ SZERVEZETEKET

1. hét

E szervezetek fő célja a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és szükség esetén a különféle védett élőhelyek (erdők, folyók, tavak, ligetek, közparkok) egyensúlyának megőrzése vagy helyreállítása oly módon, hogy az összeegyeztethető legyen az emberi tevékenységekkel.

Mivel foglalkoznak? Fajok nyomon követésével, természetvédelmi területek létrehozásával és gondozásával, ritka élőhelyek helyreállításával, konferenciaszervezéssel, természetfelfedező séták és figyelemfelkeltő rendezvények szervezésével, célzott fellépésekkel (ilyenek például a varangyok megmentésére irányuló akciók) és még sok mással.

Ha támogatni szeretné őket, lépjen be ezekbe a szervezetekbe, adományozzon, vásárolja meg kiadványaikat és termékeiket, vagy vegyen részt önkéntesként terepmunkájukban!

NEM ZAVAROM AZ ÁLLATOKAT, HA TÚRÁZNI MEGYEK

2. hét

Télen – talán még inkább, mint más évszakokban – mindenáron ügyelni kell arra, hogy ne zavarjuk meg az állatokat, amikor a természetet járjuk. Ha elriasztja őket menedékukból, ha meglepi őket, amikor megpróbálnak némi élelmet szerezni, vagy ha téli álmukból felébreszti őket, előfordulhat, hogy kevés kis tartalékukat is felemésztik, csak hogy elmenekülhessenek vagy elbújhassanak, ami akár végzetes is lehet számukra.

Ezért nagyon fontos, hogy mindig az ösvényen maradjon, a lehető legkevesebb zajt csapja, és csak messziről figyelje meg az állatokat! Végül is nekik is ugyanúgy szükségük van arra, hogy tiszteletben tartsák az életterüket, mint Önnek.

BIOTERMÉKEKET VÁSÁROLOK

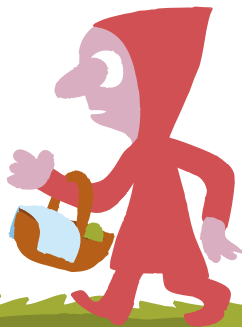
3. hét

A környezetbarát termelési technikáknak, az őshonos fajok előnyben részesítésének és a vegyi növényvédő szerek és műtrágyák mellőzésének köszönhetően a biogazdálkodás során elkerülhető a termőtalajok kimerülése, csökken a talajvíz szennyezése, és tiszteletben tartjuk a mezőgazdasági kultúrákhoz kapcsolódó élőlényeket (például méheket és földigilisztákat), valamint a környező ökoszisztémákat.

Ezenkívül igen gyakran felszínre kerülnek a rég elfeledett, ám ízük vagy tápértékük miatt nagyon is értékes helyi termények, például a csicsóka, régi búzafajták vagy zamatos almafajták.

Aki elkötelezi magát a biotermékek vásárlása mellett, egy átfogó ökológiai filozófiát tesz magáévá. Fogyasszon helyben termelt idénygyümölcsöket és -zöldségeket (így nem szükséges annyi tartósítás és szállítás), és csökkentse a minimumra a csomagolóanyagok használatát!

MUNKAHELYEMEN IS TÁMOGATOM A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉGET

4. hét

Infrastruktúrát fejleszt? Ügyeljen rá, hogy az a lehető legjobban illeszkedjen a környező természetbe: gondoskodjon átjárókról az állatok számára, engedje, hogy a növények és állatok birtokukba vegyék a vízgyűjtő árkokat! Amennyire csak lehet, telepítsen fákat, változatos sövényeket, tavakat, füves területeket, és tartsa is karban azokat!

Az építkezés, burkolás-festés és berendezés során válasszon természetbarát, természetes, tartós, újrahasznosítható és (lehetőség szerint) helyi eredetű anyagokat és termékeket! Korlátozza a nem megújuló forrásokból származó energia fogyasztását és hulladéktermelését!

Ezáltal amellet, hogy csökkenti vállalkozása ökológiai lábnyomát, munkakörülményeit is javítja, fejleszti márkaculatát és megnöveli a létrehozott építmény forgalmi értékét is!

CSÖKKENTEM ÜVEGHÁZHATÁSÚGÁZ-KIBOCSÁTÁSOMAT

5. hét

Fűtés, világítás, utazás – de akár táplálkozás, öltözködés, sőt lélegzés: bármit teszünk, azzal üvegházhatást okozó gázokat termelünk, amelyek túlzott mennyiségben felgyűlve veszélyeztetik bolygónkat. A sivatagok egyre terjeszkednek, a gleccserek visszahúzódnak, emelkedik a tenger szintje... a jelenség egész ökoszisztémák egyensúlyát borítja fel.

Csökkentse üvegházhatást okozó gázkibocsátását: fogyasszon lehetőleg a térségben termelt és ökocímkével rendelkező idényterményeket, gyalogoljon, biciklizzen vagy használja a tömegközlekedést, kerülje a pazarlást!

A kibocsátások által okozott károk egy részét pedig tegye jóvá: fogadja be otthonába a biológiai sokféleséget (létesítsen kacsauzstatót, virágos rétet, fészkelőhelyeket), és támogassa a természetvédő szervezeteket vagy az újraerdősítési projekteket.

A LEHETŐ LEGHOSSZABB IDEIG HASZNÁLOM A MOBILOMAT

6. hét

A játékkonzolok, hordozható számítógépek és mobiltelefonok gyártásához különféle ásványokra (rézre, kobaltra, ólomra) van szükség, és a kereslet mindezek iránt egyre növekszik. Az ásványok a világ különféle tájain található bányákból származnak, és kitermelésük óriási hatással jár a környezetre.

A Kongói Demokratikus Köztársaságban, ahol a hírhedt kolumbit-tantalitot (coltant) bányásszák, a Kivu térség rendkívüli biológiai sokfélesége forog kockán: illegális vadászat folyik az utolsó gorillákra, de elefántokra és okapikra is a bányászok ellátása érdekében; rengeteg erdőt irtanak ki, hogy biztosítsák nekik az építkezéshez és tüzeléshez való fát, illetve tovább tudják bővíteni a bányákat; erodálódik és szennyeződik a talaj, a víz, a levegő... nem is beszélve a fegyveres konfliktusokról.

Jusson mindez eszébe, mielőtt lecserélné
hordozható számítógépét vagy
mobiltelefonját!

FELELŐSEN VÁSÁROLOK HALAT

7. hét

Kékuszójú tonhal, tőkehal, lazac, nyelvhal, ördöghal: erősen javasolt felhagyni ezeknek a fajoknak a fogyasztásával. A túlhalászat, a halászat időpontjának nem megfelelő megválasztása (néha a szaporodási időszak kellős közepén) és bizonyos halászati módszerek (amelyek során elpusztítják a tengerek fenekén található élőhelyeket vagy véletlenszerűen fiatal egyedeket is kifognak) veszélyeztetik ezeknek a populációknak a megújulását.

Hagyjon időt ezeknek a fajoknak, hogy újra elszaporodhassanak: egyen olyan halakat és rákféléket, amelyek nem tartoznak sérülékeny fajokhoz. És lehetőleg vásároljon helyi halászsoktól származó vagy MSC címkével jelölt termékeket.

A címkével kapcsolatban további információkat itt olvashat: www.msc.org

NEM SZEMETELEK

8. hét

A természetben eldobott szemét megteszi a maga hatását a környezetre, és ez nemritkán katasztrofális lehet.

Bizonyos fajta szemét azonnali következményekkel jár: a cigarettacsikkek és rágógumik megmérgezik az azokat lenyelő állatokat, vagy fulladásukat okozzák, a palackokba kis emlősök és kétéltűek szorulnak, az üvegszilánkok pedig megsebezhetik a nagyobb állatokat, vagy akár a fénysugarakat gyűjtőpontba gyűjtve tüzvész is okozhatnak.

De más jellegű hulladékoknak hosszabb távú következmények is vannak: a műanyagnak több száz évre van szüksége a lebomláshoz, miközben mérgező anyagok szabadulnak fel belőle; az elemek nehézfémeket tartalmaznak, amelyek beszívárognak a talajba és megfertőzik a talajvizet...

Ezért használja a kihelyezett szemeteseket, és hasznosítsa újra, amit lehet!

BEFOGADOM HÁZAM TETEJÉRE A HELYI ÁLLATVILÁGOT

9. hét

Házat épít vagy felújít? Ne felejtse el menedékhelyet készíteni a helyi állatvilágnak!

Tudja meg, milyen fajok tanyázhatnak Önnél: ezek közül melyiket fogadná be szívesen? Ezután tegye meg a szükséges intézkedéseket: fúrjon lyukakat egy vastag falba és hagyjon kis réseket (egyes magányos méhfajták számára), vájjon bejáratokat a téglába (a denevérek számára), gondoskodjon a padlásra való bejárásról (a ragadozó madaraknak és a denevéreknek), gondoskodjon fészkelőhelyekről a tető és az erkélyek alatt!

Rengeteg lehetőség közül választhat. Ha kertjében a biológiai sokféleség uralkodik, vendégei könnyen találhatnak maguknak ott ennivalót. Ne használjon vegyi anyagokat (növényvédő szereket és műtrágyát, festékeket vagy tisztítószereket)!

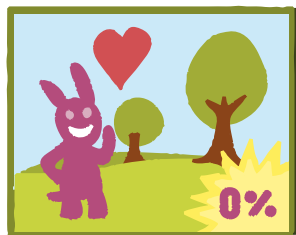
ÓVAKODOM A „KÖRNYEZETBARÁT AGYMOSÁSTÓL”

10. hét

Egyes vállalatok – különösen az autógyárak – előszeretettel dicsekednek termékeik nemlétező „környezetbarát” jellegével. Mások kénytelenek „zöldebbé” tenni arculatukat, mert tevékenységük nagyon környezetszennyező vagy káros a biológiai sokféleségre (üvegházhatású gázokat bocsátanak ki, területeket tarolnak le újabb üzemek építése érdekében vagy folyók vizét használják gépeik hűtésére).

Ne dőljön be ezeknek a reklámhadjáratoknak, amelyek túl zöldek ahhoz, hogy igazak legyenek! Ha szükséges, hazudtolja meg őket! És harcoljon azért, hogy ezek a vállalatok – ökológiai tanácsadók bevonásával – valóban csökkentsék a bolygóra gyakorolt káros hatásukat!

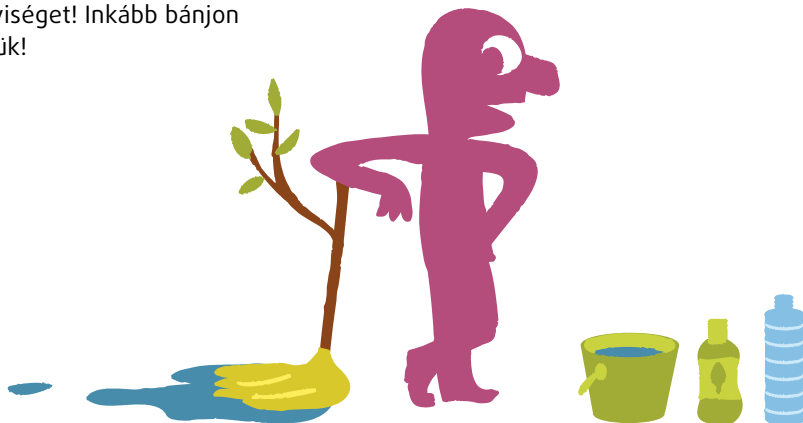

NEM KÖRNYEZETSZENNYEZŐ HÁZTARTÁSI TERMÉKEKET HASZNÁLOK

11. hét

A folyókba ömlő víz még a szennyvíztelepeken történő tisztítás után is telis-tele van foszfátokkal, oldószerekkel, felületaktív anyagokkal és a jelenleg forgalomban lévő tisztítószerekben megtalálható sok más vegyszerrel. Ezek a gyakran nagyon szennyező összetevők súlyos hatással lehetnek a biológiai sokféleségre – különösen a vízi élőhelyekre – és egészségünkre is.

Mit tehet Ön? Válasszon címkével jelölt környezetbarát tisztítószereket, vagy használjon mosószappant és forgácsot a mosáshoz, lenolajos fekete szappant a padlósúroláshoz, meleg ecetet a vízkőtlenítéshez, szódabikarbónát (ecettel vagy a nélkül) az edények és mosogatótálcák karcmentes súrolásához – és főleg ügyeljen arra, hogy semmilyen tisztítószerből ne lépje túl a szükséges mennyiséget! Inkább bánjon szűkmarkúan a velük!

TERMÉSZETJÁRÁS KÖZBEN IS TISZTELETBEN TARTOM A TERMÉSZETET

12. hét

Ha a természetet járja, legyen nagyon diszkrét: minél kevesebb zajt csapjon, és ha meg szeretné figyelni a vadon élő állatokat, ne vegyen fel élénk színű ruhát, és ne használjon parfümöt!

Maradjon mindig az ösvényen: így kisebb a veszélye annak, hogy megzavarja az állatokat vagy növényeket, mohákat, gombákat taposson el.

Ha kutyát is visz magával, tartsa pórázon, vagy ügyeljen rá, hogy az se térjen le az útról. Gondoskodjon arról is, hogy ne ugasson, máskülönben elijeszti a környékről az összes állatot (egyébként ha szeretne találkozni ilyenekkel, jobban teszi, ha hű társát inkább otthon hagyja).

Végül ne szemeteljen a természetben,
és csak azt szedje le, amit szabad!

A gyorséttermek és rossz minőségű étkezés terjedésére válaszképpen létrejött Slow Food („lassúétterem”) egyesület bebizonyította, hogy ha fokozzuk a fogyasztók étkezéssel kapcsolatos kíváncsiságát és gondozzuk ízlésüket, az hozzájárul a biológiai sokféleség megóvásához is.

Hogyan? Nagyon egyszerű. Kóstolta már a paszternákrémlevest, a csicsókachipset vagy a csigakaviárt? Ha megteszi, azzal elősegíti mind a feledésbe merülő, mind a veszélyeztetett fajok (például az említett gumósok, illetve a tokhal) megóvását.

Ha szeretne többet megtudni erről a környezetvédő-gasztronómiai szervezetről, munkájáról és a biológiai sokféleség megóvásáért létrehozott Slow Food alapítványról, látogasson el az alábbi honlapra: www.slowfood.com

CSÖKKENTEM ÉS KOMPENZÁLOM AZ UTAZÁSAIM SORÁN KIBOCSÁTOTT SZÉN-DIOXID-MENNYISÉGET

14. hét

Nyaralás közben is fogja vissza az üvegházhatású gázok, így a hírhedt szén-dioxid kibocsátását! Gyalogtúrázzon, kempingezzen (de ne vadkempingezzen!), vagy válassza az ökoturizmust! Részesítse előnyben a közeli célpontokat, és menjen biciklivel, vonattal vagy akár – miért is ne? – lovaskocsival! A helyszínen pedig fogyasszon helyben termelt idényterményeket, minél kevesebbet autókázzon, ne használja a légkondicionálót...

Ha elkerülhetetlen, hogy repülőgépre üljön, válasszon közvetlen járatokat (a felszálláshoz hihetetlen mennyiségű üzemanyag szükséges)! És tegye jóvá az utazása alatt keletkező szén-dioxid-kibocsátást olyan projektek támogatásával, amelyek a biológiai sokféleség megőrzését, illetve térségének vagy távolabbi tájaknak az újraerdősítését célozzák!

CSAPATÉPÍTŐ PROGRAMOT SZERVEZÉK A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG TÁMOGATÁSÁRA

15. hét

Erősíteni kell csapatának összetartását, vagy csak kikapcsolódna munkatársai körében? Miért ne javasolna olyan csoportprogramot, amely támogatja a biológiai sokféleséget?

Mindezt a munkahelyén is megteheti: összeírhatják a közvetlen környezetükben élő állatokat és növényeket, sövényt és mézelő növényeket ültethetnek a kültéri parkolóba, virágokkal díszíthetik a homlokzatot, dísz- vagy konyhakertet hozhatnak létre a tetőn, fészkeket és más menedékeket készíthetnek, aztán elhelyezhetik azokat a vállalat épületén...

Persze dolgozhatnak természetvédelmi projekteken is, részt vehetnek fajok vagy sajátos élőhelyek felfedezésére szervezett sétákon és varangymentő akciókban, vagy ellátogathatnak egy biogazdaságba.

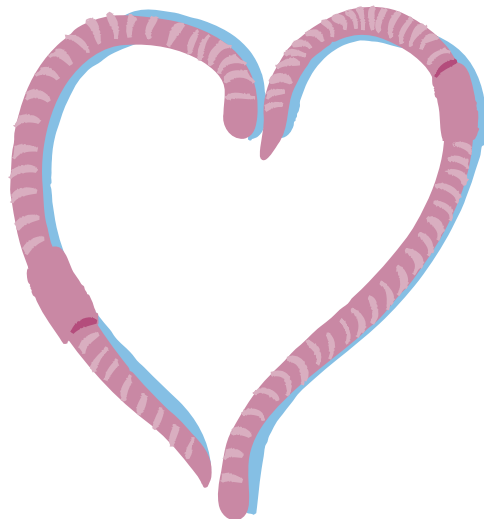

A földigiliszták a tápláléklánc nélkülözhetetlen elemei. Folyamatosan gondoskodnak a szerves anyagok, például az avar és más lebomló növények újrahasznosításáról. Ezáltal hozzájárulnak a jó minőségű humusz létrehozásához és biztosítják a talaj termőképességét az általunk elfogyasztott gyümölcsök és zöldségek termesztéséhez.

Ezenkívül járataik behálózzák és fellazítják a talajt, ami megkönnyíti a gyökerek kifejlődését, és a víz is gyorsabban és mélyebben tud leszivárogni odáig, ahol a növények fel tudják szívni. Ez ráadásul enyhíti a heves esőzések során bekövetkező talajlehardást és eróziót is.

Óvja ezeket az értékes segítőtársakat: ne használjon műtrágyát és vegyi rovarirtó szert, a föld forgatásához pedig használjon ásóvillát!

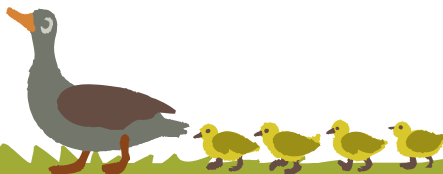
Ma már számos (például az európai) ökocímke létezik a szállodák, kempingek, menedékházak és vendégszobák minősítésére.

Milyen feltételek mellett ítélük oda ezeket a címkéket? Fontos szempont többek között a vendéglátóhely elhelyezkedése és kialakítása (a környező természet tisztelőben tartása), az építőanyagok (ökológiai, fenntartható, megújuló,

újrahasznosítható...), a víz és a nem megújuló energia mérsékelt fogyasztása, a visszafogott hulladéktermelés és annak kezelési módja.

És hogy mi a jó bennük? A tulajdonosok fokozottan ügyelnek a biológiai sokféleség védelmére: természetbarát időtöltéseket választanak, hangsúlyt fektetnek a helyi termékek és a helyi kultúra felfedezésére.

További információk:
www.ecolabel-tourism.eu

CSÖKKENTEM IVÓVÍZFOGYASZTÁSOMAT

18. hét

A víz nélkülözhetetlen a bolygó és lakói (állatok és növények) egyensúlyának megőrzéséhez. Van belőle elég mindenki számára, de sajnos nem egyenletes az eloszlása, és gyakran nem megfelelően bánnak vele. Ahol mi élünk, csak meg kell nyitni a csapot, és már folyik is az ivóvíz. Ezért aztán ezt használjuk mindenre, néha még kocsimosásra is!

Ha takarékoskodni szeretne az ivóvízzel, locsolhatja növényeit esővízzel (lehetőleg estefelé, mert úgy kevesebb párolog el belőle), és összegyűjtheti az alig szennyezett vizet (mosogatóvizet, kádvizet) a vécéöblítéshez vagy felmosáshoz, sőt szűrés után akár locsoláshoz is!

Egyes önkormányzatok ma már erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy a növények ültetése és az útszegélyek, illetve út melletti virágágyások gondozása során támogassák a biológiai sokféleséget.

Ha az Ön településén még nem ez a helyzet, javasolja az illetékes hatóságnak, hogy alkalmazzon néhány egyszerűen megvalósítható elvet: csak helyi fajtákat telepítsen (ami a virágokat illeti, az évelők gondozása kevesebb munkát igényel, mint az egynyáriaké), a vegyi növényvédő szerek és műtrágya helyett természetes anyagokat használjon, borítsa a földet mulccsal és talajtakaró növényekkel a gyomok visszaszorítása és a locsolási szükséglet csökkentése érdekében, komposztálja a növényi hulladékot és az így nyert komposztot ősszel használja fel talajtrágyázásra, és alkalmazza a késői kaszálás gyakorlatát, miáltal menedékhelyet biztosíthat számos állat számára!

RÉSZT VESZEK A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG NAPJÁN

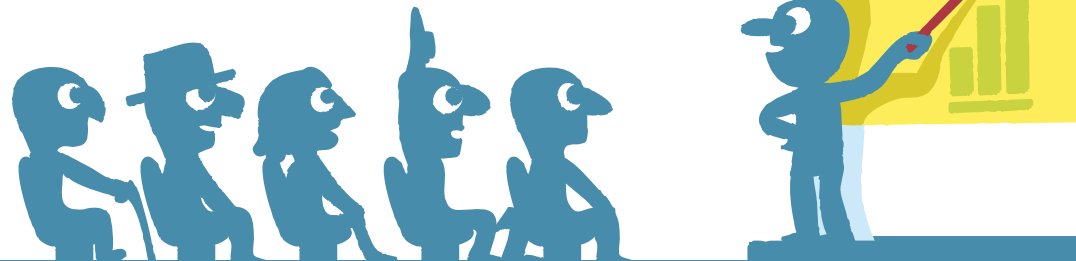
20. hét

Az ENSZ által „a Biológiai Sokféleség Világnapjának” nyilvánított május 22. jó alkalmat kínál arra, hogy felhívják a tágabb közvélemény és a politikai körök figyelmét a biológiai sokféleségre, annak állapotára, tétjére, az azt fenyegető veszélyekre és megőrzésének szükségességére.

Minden évben más-más téma áll a középpontban: 2008-ban a biológiai sokféleség és a mezőgazdaság, 2009-ben az egzotikus inváziós fajok, 2010-ben a biológiai sokféleség és a fejlődés, 2011-ben a biológiai sokféleség és az erdők.

Ünnepelje ezt a napot azzal, hogy részt vesz az ez alkalomból szervezett rendezvényeken (kiállításokon, előadásokon stb.)! Sőt akár Ön is meghirdethet egy biopikniket, egy sétát a helyi állat- és növényvilág felfedezésére vagy egy környezetbarát zenei koncertet...

További információk: www.cbd.int/idb

Szeretné, ha külföldi nyaralása a biológiai sokféleség megóvásához is hozzájárulna? Csapjon fel környezetvédelmi önkéntesnek!

Miközben olyan helyeket fedezhet fel, ahová a hétköznapi turisták sohasem juthatnak el, tevőlegesen segítheti a természetvédő szervezetek kutatási vagy védelmi munkáját. És ehhez még csak biológus vagy ökológus szakembernek sem kell lennie: a felkinált tevékenységeket bárki elvégezheti.

Mit szólna például a Földközi-tengerben élő cetfajok összeírásához, a romániai medvék védelméhez, a Dél-Afrika partvidékén élő nagy fehér cápák populációjának megfigyeléséhez, a gibbonok, makákók és lórik rehabilitációjában való közreműködéshez Thaiföldön, netán az indiai biogazdálkodás előmozdításához?

TERMÉSZETES MENEDÉKET HOZOK LÉTRE A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG SZÁMÁRA

22. hét

Hogyan alakíthat át egy kertet – a sajátját, gyermekei iskoláját vagy a munkahelyét – a biológiai sokféleség természetes menedékévé?

Ne használjon vegyi növényvédő szereket és műtrágyát!

A kert egyik sarkában hagyja maguktól nőni a növényeket, és csak hosszabb idő múlva kaszálja ezt a területet: ezáltal a növényfajok nemcsak szaporodhatnak és diverzifikálódhatnak, de számos állatnak is menedéket nyújthatnak.

Alakítson ki egy kacsászatót; tartson meg egy kidőlt fát, amely odúiban sokféle állatka meghúzhatja magát; készítsen fadarabokból vagy kövekből egy kis halmot, ahol a kisebb emlősök, kételtűek és különféle gerinctelenek otthonra lelhetnek.

A sövénybe telepítsen őshonos fajokat! Gondoskodjon mézelő növényekről, amelyek sok rovar vonzanak a kertbe!

A BIOKOZMETIKUMOK MELLETT TESZEM LE A VOKSOMAT

23. hét

A mosóporokhoz hasonlóan a jelenleg forgalomban lévő kozmetikumok nagy része is tartalmaz vegyi anyagokat (tartósítószert, mesterséges illatanyagot vagy felületaktív anyagokat), amelyek biológiai úton nem bomlanak le, ezért károsak a biológiai sokféleségre, elsősorban a vizes élőhelyekre, ahová a szennyvízzel eljutnak.

Használjon biokozmetikumokat: mosakodjon növényi olajból készült természetes szappannal, illatosítsa fürdőjét pár csepp levendulaolajjal, bőrét tisztítsa kamilla- vagy búzavirágfőzettel, radírozza búza- vagy zabkorpával és táplálja napraforgó- vagy olívaolajjal... Akár még fogkrémet is készíthet magának, gyerekjáték!

FELFEDEZEM A TERMÉSZETET A VÁROSBAN

24. hét

Még ha nem is hinnénk, a biológiai sokféleség terén a városok sokszor előrébb járnak a vidéknél, ahol a szántóföldekre és az erdőkre egyaránt inkább a monokultúra a jellemző.

A városokban meglepő módon igen változatosak lehetnek az élőhelyek: közparkok, magánkertek, tavak, parkok, erdők, fával beültetett utcák és sugárutak, beépítetlen területek, foghíjtelkek, vasúti pályák melletti ligetes sávok, patakpartok... nem is beszélve a zöldtetőkről és a virágos teraszokról, homlokzatokról és erkélyekről. Még a járdák, a talapzatok és a falak legkisebb repedéseiben is ezerféle gyomnövény tenyészik!

Ez a biológiai sokféleség azonban sérülékeny: igen kis súllyal esik latba a betonkeverőkkel és az úthengerekkel szemben...

TÁJÉKOZÓDOM A BIOGYAPOT TERMESZTÉSÉRŐL

25. hét

A gyapot hagyományos intenzív termesztése csak a művelhető földterületek 3 %-án folyik, mégis itt használják fel a világban eladott rovarirtó szerek 25%- át! Ez a művelési ág rendkívül káros a környezet és az ember számára, hiszen kísérőjelenségei között van például a termőtalaj kimerülése, az erdőirtás, az intenzív öntözés, a talajvíz szennyezése, a mezőgazdasági munkavállalók és a helyi fajok mérgező anyagoknak való kitétele.

Ezzel szemben a biogyapot termeléséhez csak természetes trágyát és növényvédő szereket használnak fel, vízszükséglete alacsonyabb, a vetésforgó alkalmazása miatt megőrzi a talaj termékenységét, valamint lágyabb és ellenállóbb gyapotszálakat eredményez.

Ráadásul a biogyapot hipoallergén is, mivel az előállítás és a ruházati terméké történő feldolgozása során nem kezelik vegyi anyagokkal.

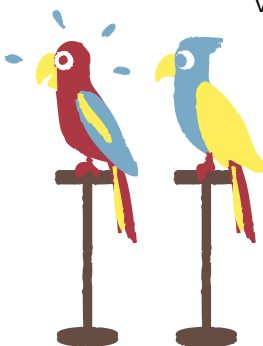

Ha helyben előállított termékeket fogyaszt, támogatja az őshonos fajokat termelő gazdálkodókat, ráadásul csökkenti a szállítással összefüggő környezetszennyezést: így a helyi gazdaság és a biológiai sokféleség is jól jár!

Ne fogadjon el azonban veszélyeztetett fajokból készült ételeket (például teknőssültet, kékúszójú tonhalból készült szusit, tengeri uborkát vagy majomhúst), sem olyanokat, amelyek előállítása kedvezőtlen hatást gyakorol a helyi biológiai sokféleségre (ilyen a kvóták vagy a legkisebb kifogható méretre vonatkozó korlátozások figyelmen kívül hagyásával halászott, illetve vadászott állatok húsa vagy a jelentős területű erdő kiirtásával járó mezőgazdasági művelésből származó növények).

Ne fogadjon el olyan hagyományos gyógymódokat vagy kozmetikumokat sem, amelyekhez például orrszarvúszarvat, elefántagyarat, tigriscsontot vagy -belsősegeket, pézsmáállatok pézsmáját és hasonlókat használtak fel.

A veszélyeztetett fajok listáját itt találja meg:
www.cites.org
www.iucnredlist.org

A *Center for Biological Diversity* amerikai szervezet eredeti javaslatával állt elő annak érdekében, hogy kicsik és nagyok figyelmét egyaránt felhívja a biológiai sokféleség jelenlegi válságára. Csengőhangként ingyen töltheti le mobiltelefonjára számos olyan ritka állatfaj hangját, amelyet már most vagy a közeljövőben fenyegethet a kihalás veszélye.

A vándorsólyom rikoltozása, az óriáspanda kiáltása, a beluga éneke – bármelyik csengőhangot választja is, biztosan sikerül meglepnie vele környezetét. Így biztosan alkalma nyílik mesélni a veszélyeztetett állatfajról, amelyhez a hang tartozik...

A csengőhangok letöltéséhez és a hangok gazdájáról szóló (angol nyelvű) ismertetők elolvasásához látogasson el a következő honlapra:
www.rareearthtones.org

ÁSVÁNYI EREDETŰ NAPVÉDŐ KRÉMET HASZNÁLOK

28. hét

A legtöbb naptej mesterséges UV-szűrőket tartalmaz, amelyek gyakran allergiát váltanak ki. Ráadásul a tengerekbe, tavakba és folyókba kerülve hormonális egyensúlyzavarokat okozhatnak az állatoknál – ezen belül az embernél is! –, és részben ők állnak a korallfehéredés jelensége mögött is.

Egyes idegenforgalmi célpontok, így például a mexikói Xel-Há vízipark, komolyan vették a veszélyt, és most már csak ásványi eredetű naptejek használatát engedélyezik. Ezek kicsit kevésbé egyenletesen oszlanak el és néha fehér foltokat hagynak ásványi szűrőanyagaik miatt, de ennek ellenére hatékonyak, és főként jóval kevésbé károsak az Ön egészségére és a környezetre egyaránt.

Más megoldást keresne? Hordjon az úszáshoz pólót vagy szörfruhát!

SEGÍTEM AZ ÁLLATOK KÖZLEKEDÉSÉT OTTHONOM KÖRNYÉKÉN

29. hét

A városi zöldterületek jelentős részét a magánkertek alkotják, amelyek gyakran falakkal tagolt kis zöld szigeteket képeznek a háztömbök között. Biztassa szomszédait arra, hogy a falak alján egy-két téglát kiemelve alakítsanak ki kis átkelőket a kertek között, hogy a sünök, cickányok, békák és varangyok szabadon átjárhassanak egyik kertből a másikba!

A szigetek egymás közötti összekötése érdekében pedig bírja rá a helyi hatóságokat, hogy például ültessenek fákat az utcára (ezek között, jóval az utcaszint fölött, kötélahidat feszíthet ki a mókusok számára), vagy békaátkelő céljára építsenek ki átjárókat a fekvőrendőrk alatt!

MEGFELELŐ TANÚSÍTVÁNNYAL ELLÁTOTT FÁBÓL KÉSZÍTETT KERTI BÚTORT VÁSÁROLOK

30. hét

A fának legalább két előnye van: ellenállóbb a műanyagnál, és előállításához nem használnak fel kőolajat. Ha FSC vagy PEFC tanúsítvánnyal rendelkező bútort vásárol, biztos lehet benne, hogy az olyan fából készült, amely fenntartható erdőgazdálkodásból, nem pedig a biológiai sokféleség csökkenése által fenyegetett mérsékelt égövi vagy északi erdőkből, netán a szélsőséges mértékig kitermelt trópusi esőerdőkből származik.

A címkével rendelkező faanyagon belül a helyi fafajtákat részesítse előnyben, amelyek ugyanolyan ellenállóak, mint a trópusiak, ám szállításuk nem emészt fel annyi energiát és jóval kevésbé szennyezi a környezetet! Ha pedig kezelni kívánja fabútorát, válasszon lenolaj, méhviasz vagy növényi viasz alapú természetes termékeket!

A címkével kapcsolatban további információkat itt olvashat:

www.fsc.org

www.pefc.org

Hogy ez miért fontos? Nos, a haszonállatok tenyésztéséhez legelőre vagy takarmány (például szója, kukorica, takarmányrépa, repce) termesztésére, azaz nagy mezőgazdasági területekre van szükség, amelyeket gyakran az erdők kárára létesítenek. Ezenkívül a takarmánynövények termesztése sok vizet és növényvédő szert is igényel, ami a talajvíz kimerüléséhez és szennyezéséhez vezet.

De ez még nem minden! A kérődzők emésztésük során rengeteg metánt termelnek (ez az egyik legfélelmetesebb üvegházhatású gáz), különösen akkor, ha magas fehérjetartalmú takarmánnyal, például szójával táplálják őket.

Ráadásul a túlzott húsfogyasztás egészségünkre is káros lehet: többek között magas koleszterinszintet, rákot vagy cukorbetegséget okozhat. Hús helyett hetente többször egyen inkább lencsét, tojást, sajtot, zöldséget, gyümölcsöt!

FELELŐSEN VÁSÁROLOK EMLÉKTÁRGYAKAT UTAZÁSAIM SORÁN

32. hét

Ügyeljen arra, hogy a nyaralásból hazahozott szuvenírek ne veszélyeztetett fajoktól származzanak! Bojkottáljon például mindent, ami korallból, elefántcsontból, tengeri teknősfajokból vagy brazil rózsafából (*Dalbergia nigra*) készült!

Bizonyos emléktárgyakat (például krokodilbőr táskákat vagy pillangószárnyból készült műalkotásokat) fogságban nevelt állatokból vagy mesterséges körülmények között szaporított növényekből készítenek. Ilyet csak akkor vegyen, ha az rendelkezik CITES engedéllyel! Ez a vámkezeléshez egyébként is nélkülözhetetlen tanúsítvány garantálja, hogy azok értékesítése engedélyezett és nem veszélyezteti a biológiai sokféleséget.

A CITES a kihalással veszélyeztetett állat- és növényfajok kereskedelmét szabályozó nemzetközi egyezmény.

További információ: www.cites.org

NEM GYARAPÍTOM A TENGEREKEN ÉS ÓCEÁNOKON FELGYŰLT „HULLADÉKSZIGETEKET”

33. hét

Az óceáni áramlatok hatására az emberek által termelt hulladékból valóságos szemétszigetek alakulnak ki a tengereken és óceánokon. A nagy csendes-óceáni hulladékkmező (angol nevén: „The Great Pacific Garbage Patch”) egymagában kis híján 3,5 millió km²-t tesz ki!

Ezek a szigetek elsősorban műanyag hulladékból állnak. Márpedig ennek az anyagnak a lebomlásához 500–1000 évre van szükség (eközben ráadásul számos mérgező anyag szabadul fel), és a fulladását okozhatják azoknak a halaknak, teknősöknek, madaraknak és tengeri emlősöknek, amelyek zsákmánynak nézik a szemetet és lenyelik egy darabját.

Mit tehet Ön? Használjon kevesebb műanyagot (nejlonzacskót, palackot...), semmit se dobjon el a természetben (még a tengertől távol sem), és beszéljen környezetének ezekről a hulladékszigetéről, amelyekről sokan még nem is hallottak.

Minden nap több száz hektár erdő tűnik el bolygónkon: kiirtják őket, hogy növeljék a mezőgazdasági földterületeket és a lakott területeket, vagy túlzottan kitermelik őket, hogy ellássák az embereket épületfával és bútorhoz való faanyaggal.

Számos civil szervezet szervez újraerdősítési projekteket a leginkább érintett térségekben. Ha úgy gondolja, hogy ezek kedvező ökológiai hatással bírnak (például segítenek az elsivatagosodás és a földcsuszamlások elleni küzdelemben), fokozzák a térség biológiai sokféleségét (veszélyeztetett növényfajtaikat ültetnek, küzdenek az élőhelyek szétföredezése ellen) és a helyi lakosság is helyesli tevékenységüket, segítse őket adománnyal! Sőt – miért is ne? – akár úgy is, hogy önkéntesként a helyszínen is bekapcsolódik munkájukba...

CSÖKKENTEM A KÜLTÉRI FÉNYSZENNYEZÉST

35. hét

Az utak, utcák és kertek kivilágítása vidéken és városban sokak (emberek, rókák...) számára teszi lehetővé, hogy éjszaka is folytassák tevékenységüket.

A mesterséges fény azonban számos faj életét megzavarja. Az éjszakai életmódhoz alkalmazkodott látással rendelkező állatok (például baglyok vagy patkányok) nehezen veszik észre az akadályokat, a zsákmányt vagy a ragadozót. A vándormadarak eltévedhetnek. Az éjjeli pillangók a végkimerülésig röpködnek a lámpák körül. A hím szentjánosbogarak nem veszik észre a nőstények fényjeleit, így nem tudnak szaporodni.

Ezért kertje, terasza, bejárati lépcsője megvilágításához olyan lámpákat válasszon, amelyek fénye nem vakító és lefelé irányul!
És oltsa el őket, ha már nincs szüksége rájuk!

ÖKOÉTRENDET VEZETEK BE A MENZÁN

36. hét

A közétkeztetési intézmények – vállalati étkezdék, iskolai menzák, bölcsődék és óvodák, kórházak vagy nyugdíjasotthonok konyhái – sok mindenkinek biztosítják az étkezést.

Győzze meg menzája felelős döntéshozóit arról, hogy helyi biotermelőknél vásároljanak, idénygyümölcsöket és -zöldségeket kínáljanak, csökkentsék a hús- és haladagokat, ehelyett rendszeresen szolgáljanak fel gabona, zöldség vagy tojás alapú ételeket, sajtokat, fedezzék fel a rég elfeledett alapanyagokat (például a csicsókát és a tarlórépát), csökkentsék a konyhai hulladék mennyiségét, és amit lehet, komposztáljanak belőle (például a krumpli- vagy tojáshéjat)!

Ez némi alkalmazkodást kíván a szakácsok részéről, de igen jó hatással lesz a biológiai sokféleségre – és az Ön egészségére is!

RÉSZT VESZEK AZ „ÜLTESSÜNK A BOLYGÓÉRT!” KAMPÁNYBAN

37. hét

A fák táplálékkal, tüzelőanyaggal, építőanyaggal, rostokkal és gyógyszerekkel látják el az embert. Otthont nyújtanak számos emlősnek, madárnak, gerinctelen állatnak, mohának, gombának. Ezenkívül megkötik a szén-dioxidot, oxigént szabadítanak fel, megakadályozzák az eróziót, megtartják a talaj nedvességét, több fokkal csökkentik a hőmérsékletet, növelik a levegő nedvességtartalmát és hozzájárulnak az éghajlati egyensúly fenntartásához.

A fákat azonban egyre inkább fenyegeti az erdőirtás. Ha küzdeni akar ennek káros hatásai ellen, vegyen részt az ENSZ Környezetvédelmi Programjának „Ültesünk a bolygóért!” kampányában!

További információk:
www.unep.org/billiontreecampaign

HARCOLOK A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉGET TISZTELETBEN TARTÓ UTAKÉRT

38. hét

Ösztönözze a helyi hatóságokat az utak környezeti minőségének javítására! Mit tehetnek?

Úgy tervezhetik meg az utak nyomvonalát, hogy azok a lehető legkevesebb kárt okozzák a környezetben.

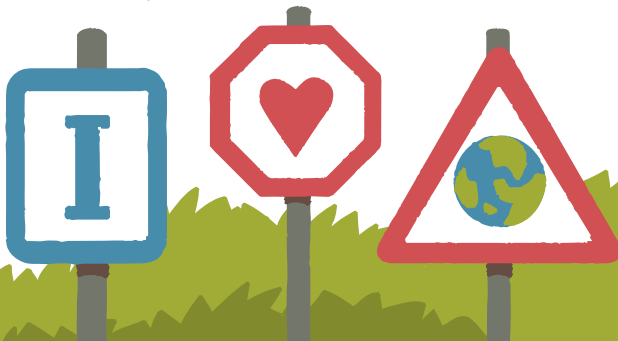
Választhatnak kevésbé hangos és újrahasznosított anyagokat tartalmazó útburkolatot.

Megfelelő világítást létesíthetnek, azaz olyat, amely nem vakít és lefelé irányul, esetleg napkollektorokkal kombinálva...

Átjárókat hozhatnak létre az állatok (varangyok, mókusok, szarvasok) számára, vagy védelemben részesíthetik a meglévőket.

Sűrű sövényt ültethetnek az utak mentén, amely egyrészt az ökológiai átjárók felé tereli az állatokat, másrészt részben elnyeli a lég-, zaj- és fényszennyezést.

Megfelelő időszakra időzíthetik az útszéli növényzet karbantartását: a fészekrakási időszakon kívül nyírhatják a fákat és bokrokat, későn kaszálhatják a réteket, stb.

NEM VÁSÁROLOK VEGYTTISZTÍTÁST IGÉNYLŐ RUHÁKAT

39. hét

A legtöbb tisztítócég perklór-etilént (vagy tetraklór-etilént) használ. Ez az oldószer mérgező azok számára, akik vele dolgoznak: irritálja a bőrt és a nyálkahártyát, hányingert, fejfájást és eszméletvesztést okozhat, a szervezetben felgyűlve pedig valószínűleg rákkeltő hatású.

Bár ezeket az anyagokat elméletileg zárt csatornán használják, mégis megtalálhatók a talajvízben és a folyókban. Márpedig a környezetre, különösen a vízi ökoszisztémákra nézve is igen károsak...

Ma még igen ritkák
a kizárólag biológiailag
lebomló termékeket
(főleg vizet)
alkalmazó tisztítók.
Mi a megoldás?
Ne vegyen olyan
ruhát és háztartási
textíliát, amely
vegyttisztítást igényel!

A városokban a zöldtető menedéket nyújt számos rovar és madár számára. De messze nem ez az egyetlen előnye! Magában tartja az esővíz jó részét. Javítja a környező levegő minőségét. Védi az épületet a nagyobb hőmérséklet-ingadozásoktól, és még némi hangszigetelést is biztosít.

A növényeket a tető típusához (laposnak vagy alacsony dőlésszögűnek kell lennie!), teherhordó képességéhez és ahhoz alkalmazkodva kell megválasztani, hogy Ön mennyi

időt tud majd eltölteni a növényzet gondozásával (a moha, a pozsgások és a fűfélék csak évente egyszeri gondozást igényelnek). A legjobb eredmény érdekében forduljon erre szakosodott céghez!

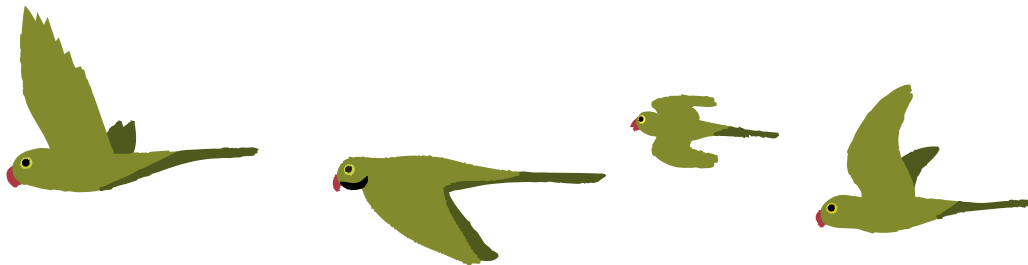
NEM TELEPÍTEK EGZOTIKUS FAJOKAT A TERMÉSZETBE

41. hét

Ha akarva vagy akaratlanul egzotikus állatokat engedünk szabadon a természetben, abból sok baj származhat: egyes fajok (például papagájok vagy vízi teknősök) ugyanis kitűnően alkalmazkodtak új környezetükhöz és szaporodni kezdtek. Ugyanez igaz a növények (többek között az ártéri japánkeserűfű és a brazilai süllőhínár) esetében is.

Az eredeti élőhelyükön a populációkat szabályozó természetes ragadozók hiányában bizonyos egzotikus fajok olyannyira elszaporodnak vagy elburjánzanak, hogy kiszoríthatják az őshonos fajokat. Ráadásul ezek a betolakodó fajok jelentős gazdasági hatással is bírhatnak, és ártalmasak lehetnek az emberek egészségére is. Ha pedig egyszer megtelepedtek, igen nehéz és költséges dolog megszabadulni tőlük...

Ha tehát egzotikus állatait vagy növényeit vannak, tegyen meg minden óvintézkedést, hogy azok ne kezdhessenek el terjeszkedni a környezetünkben.

FELFEDEZEM A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS SZEMPONTJÁBÓL KÜLÖNÖSEN PROBLÉMÁS TERÜLETEKET

42. hét

Ezeknek a vidékeknek különösen gazdag az élővilága: földünk összes növény-, madár-, emlős-, hüllő- és kétlábúfajának mintegy 60 %-a él ezeken a területeken, és ezek majdnem fele őshonos, azaz az adott helyhez kötődő faj. Mindamellet a legveszélyeztetettebb térségek közé tartoznak: máris legalább 70 %-át veszítették el eredeti növényviláguknak, és itt él a legveszélyeztetettebb állatfajok 75 %-a!

Jelenleg 34 ilyen problémás terület van a Földön (a különösen veszélyeztetett tengeri területeket még nem azonosították) – és ezekben a térségekben nagyon sürgős beavatkozásra van szükség! Cselekedjen hát Ön is: támogassa az ezekben a térségekben tevékenykedő természetvédő szervezeteket!

További információk: www.biodiversityhotspots.org

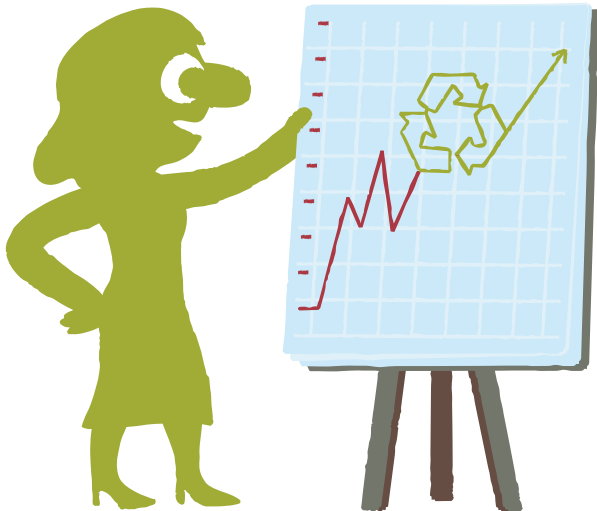
VÁLLALATOMAT ARRÁ ÖSZTÖNZÖM, HOGY TEGYEN A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉGÉRT

43. hét

Bírja rá vállalatát, hogy kompenzálja a környezetre gyakorolt káros hatásait (például szén-dioxid-kibocsátását vagy vízfolyás melletti elhelyezkedését) és váljon elkötelezettebbé a biológiai sokféleség iránt!

Hogyan? A vállalat támogathat természetvédő szervezeteket (amelyek többek között helyreállítják az ökoszisztémákat és védik a veszélyeztetett fajokat), finanszírozhat

tudományos összeírási és védelmi programokat, megoszthatja nyereségét azokkal a harmadik világbeli országokkal, ahonnan a nyersanyagok vagy génállományok származnak, alapítványt hozhat létre a biológiai sokféleség megóvása érdekében, bevonhatja munkájába és terepre küldheti az alkalmazottakat...

TÁJÉKOZÓDOM A KÖRNYEZETI SZOLGÁLTATÁSOKÉRT NYÚJTOTT KIFIZETÉSEKRŐL

44. hét

Ha egy mezőgazdasági termelő vállalja, hogy – noha abból bevételkiesése származhat – nem irt ki egy erdőt, hogy megnövelje termőterületét, sőt ellenkezőleg, gondozza azt az erdőt, hogy az továbbra is elnyelje a fölösleges vizet, elnyelje és oxigénné alakítsa a szén-dioxidot, menedéket és táplálékot nyújtson számos fajnak, akkor a gazdálkodó ezért ellentételezésben részesül. Többek között ezt fedi a „környezeti szolgáltatásokért nyújtott kifizetés” fogalma.

Ez az újító szellemű elv máris sikeresnek mondható, még ha nehéz is meghatározni egyes környezeti szolgáltatások anyagi értékét. Ennek ellenére tetszik Önnek? Akkor beszéljen róla! Hátha termékeny talajra hull a mag...

NAGYTAKARÍTÁST SZERVEZÉK A KERÜLETBEN

45. hét

Szomszédaival és a helyi hatóságok támogatásával szervezzen nagytakarítást otthona környékén abban az időszakban, mikor a fák még nem leveleztek ki és a növények még nem indultak növekedésnek!

Szabadítsák ki az ágak közé akadt nejlonzacskókat, takarítsák el a szemetet (sörösüvegeket, üdítőspalackokat, szemeteszacskókat, autógumikat, televízió-képernyőket, festékesdobozokat) az utak szegélyéről, a patakok partjáról és a bozótosokból! Válogassák szét az összegyűjtött szemetet, és vigyék el a gyűjtőszigetre!

Ezáltal csökkenthetik az ökoszisztémák (például a vízfolyások vagy rétek) szennyezettségét. Ráadásul számos veszélytől védhetik meg az állatokat, amelyek megsérülhetnének, ha rálépnének a törött üvegre, vagy megfulladhatnak, ha lenyelnek az élelemnek nézett nejlonzacskó darabkáit!

CSÖKKENTEM PAPÍR- ÉS KARTONFOGYASZTÁSOMAT

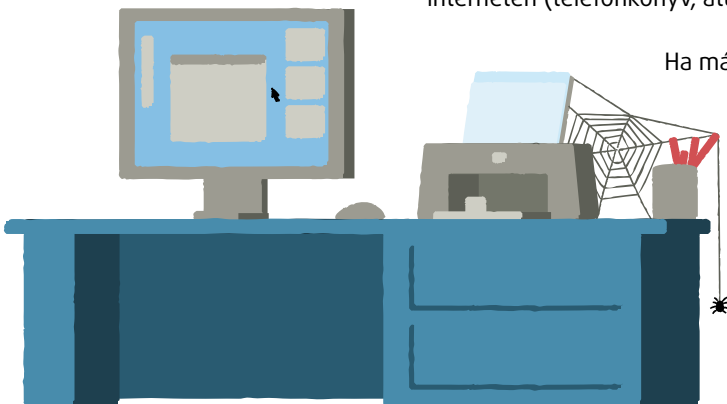
46. hét

Használjon kevesebb papírt és kartont: így védi az erdőket, csökkenti az előállításukhoz szükséges energia- és vízfogyasztást, valamint a keletkező hulladék mennyiségét is.

Ha ki kell nyomtatnia egy dokumentumot, használja a lap mindkét oldalát, vagy a tiszta hátlapokat használja vázlatpapírnak! Használja újra a még felhasználható borítékokat, a többit pedig tegye félre – kitűnően megfelelnek bevásárlólistának vagy üzenőcédulának!

Ha lehet, válasszon újrahasznosított papírból készült vagy FSC/PEFC címkével rendelkező termékeket (például füzetet, vécépapírt vagy tapétát), illetve szövetből készült cikkeket (szalvétát, zsebkendőt vagy szatyrot), és amit lehet, intézzzen az interneten (telefonkönyv, átutalások stb.)!

Ha már elolvasta, adja kölcsön könyveit, folyóiratait és magazinjait más olvasóknak is!

És természetesen hasznosítsa újra régi papírjait és kartonjait!

AZ INTERNET SEGÍTSÉGÉVEL IS TESZEK A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉGÉRT

47. hét

Pusztán azzal is támogathatja a biológiai sokféleséget, ha szörfözik az interneten. Egyes keresőmotorok nap mint nap adnak Önnek egy-egy tippet, amellyel hozzájárulhat a bolygó jövőjéhez. Mások számolják a látogatásait, és minden századik vagy ötszázadik keresés után ültetnek egy fát. Ismét mások fekete hátteret használnak (ez kevesebb energiát igényel, mint a fehér), vagy reklámbevételeik egy részét vagy egészét természetvédő szervezeteknek ajánlják fel.

Sok ilyen honlapon kiszámíthatja ökológiai lábnyomát, a repülőútjai miatt létrejövő szén-dioxid-kibocsátást kompenzáló programokat finanszírozhat, felvilágosítást kaphat az ökotípusokról, vagy különféle blogokon, fórumokon és online közösségi oldalakon keresztül megoszthatja a biológiai sokféleség megővésével kapcsolatos tapasztalatait.

Ezt úgy teheti meg, hogy kizárólag helyben előállított élelmiszereket vásárol. Így csökkentheti a szállításuk során a légkörbe kerülő szén-dioxid mennyiségét (sok állatot és növényt fenyeget a kihalás az üvegházhatást okozó gázok mennyiségének növekedése miatt bekövetkező éghajlatváltozás következtében) és támogathatja az Ön térségében élő, őshonos fajokat termeszto vagy tenyésztő gazdákat.

Ez természetesen egyben azt jelenti, hogy idénygyümölcsöket és -zöldségeket kell fogyasztania. Ezek rendszerint jobb ízűek is (különösen ha biogazdálkodásból származnak), mint külföldi változataik, amelyek termeléséhez gyakran nagy mennyiségű műtrágyára és növényvédő szerre van szükség, és szállításuk rendkívül környezetszennyező, ezért Ön csak nyerhet ezen a váltáson!

CSÖKKENTEM A TERMÉSZETBE KERÜLŐ GYÓGYSZEREK MENNYISÉGÉT

49. hét

A bevett gyógyszerek hatóanyagának nagy része a vécébe kerül. Mivel azok ellenállnak a tisztítótelepeken alkalmazott szennyvízkezelési eljárásoknak, bejutnak a folyókba és a tengerekbe, ahol hatnak a vízi állat- és növényvilágra.

Hatásukat még nem ismerjük kellőképpen, de úgy tűnik, hogy például a fogamzásgátló tablettákból származó szintetikus ösztrogénnek kitett egyes halfajták hermafroditákká válnak.

Mit tehet Ön? Csak akkor vegyen be gyógyszert, ha valóban szükséges (az antibiotikumok például semmit nem segítenek vírusfertőzés esetén), és vigye vissza a gyógyszertárba a fel nem használt vagy lejárt szavatosságú gyógyszereket (ezeket nem szabad a szemetesbe vagy a vécébe dobni)!

A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ AJÁNDÉKOKAT VÁLASZTOK

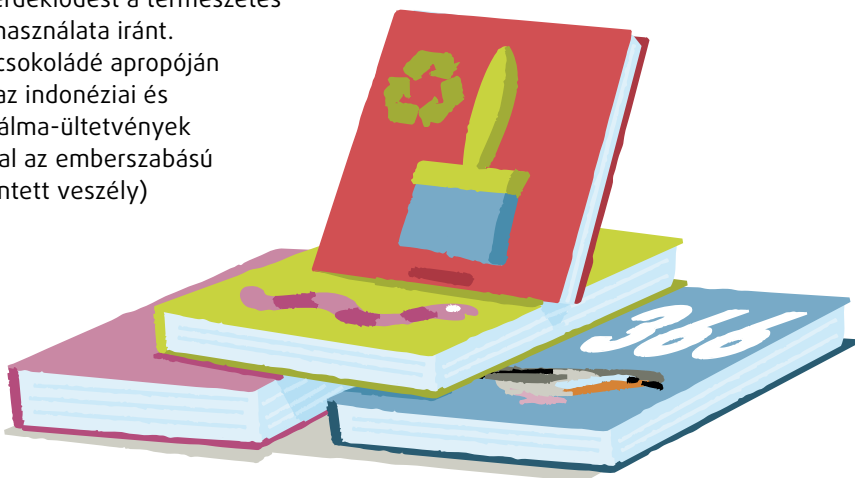
50. hét

Nincsen ajándékötlete? Válasszon olyan tárgyat, amely segítségével beszélhet a biológiai sokféleségről, annak előnyeiről és megóvásának fontosságáról! Ez igen kellemes mód ennek a bolygónk számára hűsbavágó témának a felvetésére.

A barkácmestereknek ajándékozzon természetes festékekről szóló könyvet, a haspártiakat lepje meg ehető virágokkal, a világjárókat az ökoturizmusról szóló kiadvánnyal, a kertbarátokat egy távcsővel...

Ha mosószappant ajándékozik, azzal felkeltheti az érdeklődést a természetes tisztítószeres használatára.

Egy doboz biocsokoládé apropóján megemlítheti az indonéziai és malajziai olajpálma-ültetvények (és az azok által az emberszabású majmokra jelentett veszély) problémáját.

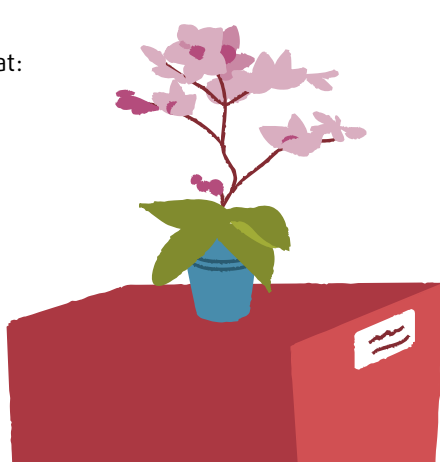
NEVEMET ADOM EGY ÚJ FAJNAK

51. hét

A több német természettudományi intézet és múzeum által támogatott BIOPAT (Patrons for Biodiversity) kezdeményezés lehetőséget nyújt arra, hogy adománya ellenében saját vagy szerette nevét adja egy a közelmúltban felfedezett állat- vagy növényfajnak (például békának, pillangónak, póknak, páfrálynak vagy orchideának).

Így halhatatlanná teheti a biológiai sokféleség megóvása iránti elkötelezettségét. Ráadásul támogathatja a taxonómiai kutatást (azaz az új fajok leírásának tudományát) és az elsősorban azon országokban folytatott természetvédelmi tanulmányokat és tevékenységeket, ahol ezeket az új fajokat felfedezték.

A kezdeményezéssel
kapcsolatban további
információkat itt olvashat:
www.biopat.de

TÁJÉKOZÓDOM A NATURA 2000 PROGRAMRÓL

52. hét

Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, ipar, turizmus – csupa olyan fogalom, amely a természetes élőhelyek – tőzeglápok, rekettyések, bükkösök vagy tölgyesek – pusztulását, ezáltal pedig számos állat- és növényfaj egyedszámának csökkenését okozhatja.

Az Európai Unió Natura 2000 programjának célja ezeknek a fajoknak és természetes környezetüknek az emberi tevékenységgel összhangban történő megóvása. Hogyan teszik mindezt? Helyreállítják az élőhelyeket, újraterelik az őshonos fajokat, kutatási és oktatási tevékenységet folytatnak.

A Natura 2000 hálózattal kapcsolatban további információkat itt olvashat:
ec.europa.eu/environment/nature

További információ:

A természet és a biológiai sokféleség

http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

A Natura 2000 hálózat

http://ec.europa.eu/environment/nature/naturazoo/index_en.htm

A biológiai sokféleségről szóló kampány

http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/campaign/index_hu.htm

A Biológiai Sokféleség Egyezmény

<http://www.cbd.int/>

A Belga Királyi Természettudományi Intézet

<http://www.sciencesnaturelles.be/>

Szövetségi Állami Szolgálat

Egészség, az élelmiszerlánc biztonsága és környezet

<http://www.health.belgium.be/>

Európai Bizottság

52 ötlet a biológiai sokféleség védelmében

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala

2011 – 60 oldal – 15 x 15 cm

ISBN 978-92-79-18625-7

doi:10.2779/9695

A kiadvány a készlet erejéig ingyenesen megrendelhető az alábbi címeken:

Egyetlen példány rendelése

az Európai Unió kiadványainak online elérését biztosító EU Bookshop felületén keresztül:

[http:// bookshop.europa.eu](http://bookshop.europa.eu)

Több példány rendelése:

az Europe Direct információs hálózat országos központjainál:

http://europa.eu/europedirect/meet_us/index_hu.htm

A sokszínű
EUROPA TERMPÉNTŐSÉGE

Kiadóhivatal

ISBN 978-92-79-18625-7

9 789279 186257